	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін **Силабус навчальної дисципліни** **«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»** **Спеціальність:** усі спеціальності **Освітня програма**: усі ОПП (мова навчання – українська) **Рівень вищої освіти:** другий (магістерський) **Рік навчання:** 2027-2028 **Семестр:** 1
Структурний підрозділ	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
Викладачі: 	**ПІБ:** Адамовський Володимир Іванович **Посада:** доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін **Науковий ступінь:** кандидат історичних наук **Вчене звання**: доцент **E-mail:** volodymyr.adamovskyi@kpnu.edu.ua **Робоче місце:** навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін. **Профайл викладача:** https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=297 https://scholar.google.com.ua/citations?user=3IJdClkAAAAJ&hl=uk ORCID ID: 0000-0002-9186-6234
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25428
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPp

	HrB/view Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна освіта. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Вивчення навчальної курсу «Антикорупція та доброчесність» сприятиме формуванню в студентів готовності долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчитися використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства, розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також посприяє засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.
Чому це треба вивчати?	**Метою курсу** є сформування розуміння поняття корупції й доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також посприяти засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.
Яких результатів можна досягнути?	Ознайомити студентів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві; надати студентам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції; сформувати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію; сформувати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції; сформувати в студентів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства. *Основні знання* ● поняття доброчесності й підходи до його визначення; ● основні теорії походження корупції, її причини та наслідки; ● вплив корупції на різні сфери життя; ● роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; ● значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа; ● важливість дотримання академічної культури; ● права, обов'язки й можливості студентів та інше.
Як можна використати	*Основні вміння:*

набуті знання та уміння?	● аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення; ● передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті; ● визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими студенти зіткнуться в майбутньому; ● оцінювати (аналізувати) економічне обґрунтування важливості доброчесності в суспільстві (як із погляду створення довготермінової цінності, так і з погляду захисту цінності); ● використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства та інше.
Зміст дисципліни	Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею. Побутова корупція: рукою подати. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? Сучасний вимір доброчесності. Корупція та держава. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією? Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? Доброчесний бізнес: міф чи реальність. Доброчесність в освіті. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).
Інформаційне забезпечення	**Основні джерела:** 1. Адамовський В. І. Передумови виникнення корупції: історико-правові аспекти / Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. Випуск 24. с. 3-5. 2. Адамовський В. І. Передумови виникнення корупції: історико-правові аспекти / Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. Випуск 24. с. 3-5. 3. Балагура, Т. В. (2024). Правове регулювання і соціальна справедливість: співвідношення юридичних норм та етичних цінностей. Юридичний науковий електронний журнал, (10).http://www.lsej.org.ua/10_2024/150.pdf 4. Славицька, А. (2022). Щодо сутності та змістовного наповнення терміну «антикорупційна політика». Юридичний вісник, (5), 73–78. http://yurvisnyk.in.ua/v5_2022/7.pdf 5. Возняковська, К. А., Біленець, Д. А., & Марчук, В. В. (2024). Антикорупційні механізми у системі публічного адміністрування як засіб боротьби з організованою злочинністю в сфері господарювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право», (84, ч. 3), 43–48.

<table>
<tr><td></td><td>
6. Адамовський В. І. Історична ретроспектива забезпечення захисту прав людини в Україні та Європі // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. - с. 3-6. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6229/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohiienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii%e2%80%93Vyp.21.pdf?sequence=3&isAllowed=y
7. Ведель Д. Р. (2021). Переосмислення корупції в добу невизначеності. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 285-359).
8. Гус О. (2021). Суміжні поняття та форми корупції на пост-радянському просторі. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 60-76).
9. Клітгард Р. (2021). До питання про патронів, агентів і клієнтів. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 112-129).
10. Маркетт Г., Пайффер К. (2021). Боротьба з «реальною політикою» системної корупції: теоретичні дискусії і функціонування в «реальному світі». У Дослідження корупції: те- оретичні та концептуальні засади. Антологія (с. 158-182).
Додаткові джерела
11. Кубарєва О. В. Запобігання корупції у сфері реалізації виборчого права. Імплементація європейських стандартів запобігання корупції в Україні: матеріали круглого столу (Київ, 2019). Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2019. С. 72–75.
12. Кушнарьов І. В. Політична корупція як система протиправних дій: варіативність проявів. Політичне життя. 2018. № 2. С. 50–54.
13. Сокуренко В. В. Електоральна корупція як чинник фальсифікації демократичного політичного режиму. 2017. (Бібліографічні дані неповні, уточнення джерела необхідне).
14. Тимошенко В. І. Корупція як порушення прав людини. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 2019. (Бібліографічні дані неповні, уточнення джерела необхідне).
15. Тимошенко В. І. Вибори та корупція: сутність, причини, заходи запобігання. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2014. С. 7–11.
</td></tr>
<tr><td>Обсяг дисципліни (години) та види занять</td><td>Лекційні заняття (16 год.), семінарські заняття (16 год.), самостійна робота (88 год.).</td></tr>
<tr><td>Система оцінювання результатів навчання</td><td>Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання).
Підсумковою оцінкою є залік.
Розподіл балів, які отримують студенти
<table>
<tr><td colspan="3"></td><td rowspan="2">Залік</td></tr>
<tr><td>Аудиторна</td><td>Самостійна</td><td>МКР</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td><table>
<tr><td>робота</td><td>робота</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>40</td><td>20</td><td>40</td><td>100</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях</td><td>Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».
URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль</td><td>Залік.</td></tr>
<tr><td>Локація</td><td>URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/</td></tr>
</table>